

Nezabavitelné částky mají být lépe chráněné

Exekurovaní dlužníci nebudou zůstat bez prostředků, možná už od ledna

Jitka Vlková
redaktorka
MF DNES

Nezabavitelná částka má být pro současných téměř 800 tisíc osob v exekuci nedotknutelná. Postará se o to chráněný účet. Poslanecký návrh zákona, který nyní vzniká, by mohl začít platit od začátku příštího roku.

Týkat se to může statisíců lidí - tedy všech těch, kteří mají více než jednu exekuci, a to u více exekutorů. Jeden exekutor obstaví mzdu a zaměstnavatel z ní pro něj strhává vše, co zákon umožňuje, druhý exekutor pak obstaví bankovní účet, kam dotyčnému chodí nezabavitelná částka ze mzdy. Než se dlužníkovi podaří prokázat, že druhý exekutor na částku nemá právo sahat, může uplynout i několik měsíců. Na tuto dobu se může dlužník ocitnout zcela bez peněz a je nucen si opět půjčovat a ještě víc se zadlužit.

Tento dlouholetý problém má ambici řešit poslanecká novela Občanského soudního řádu (OSŘ), kterou dokončují Patrik Nacher (ANO) a Kateřina Valachová (ČSSD). „Potřebujeme povinného uchránit, aby mu nebyly strhávány peníze dvakrát - ze mzdy a z účtu,“ vysvětluje.

Pomoci má chráněný účet

Poslanec počítá s tím, že do návrhu zapracuje také některé návrhy České bankovní asociace (ČBA). „Jde o to, aby banky a exekutoři byli schopni účty administrovat a používat,“ vysvětluje.

Jak by takový účet vypadal? „Shodli jsme se na tom, že u banky, kde má dotyčný svůj bankovní účet obstarán, by mohl klient požádat o zřízení nového, chráněného účtu,“ vysvětluje Filip Hanzlík, právník a náměstek výkonného ředitele ČBA.

Každý povinný by přitom mohl mít jen jeden chráněný účet - časem by se měl zřídit i registr chráněných účtů.

O existenci účtu by byl informován soud a exekutor. Oba by na požádání dostávali výpis z chráněného

Fakta

Co je nezabavitelná částka v exekuci

- Od letošního července představuje 3/4 ze životního minima plus normativních nákladů na bydlení, což dělá 7 771 korun.

- Za každou další vyživovanou osobu dlužníkovi zůstane 2 590 korun. Tolik mu musí zůstat z čisté mzdy, případně z dávek, na které má nárok.

ho účtu, aby mohli kontrolovat, odkud tam chodí jaké peníze. Banka by neměla žádnou povinnost kontrolovat příchozí platby. Za to, že na účet chráněný před exekutorem nechodí i jiné než zákonem povolené peníze, by odpovídal dlužník.

„Cílem je chránit peníze náležející ze zákona dlužníkům a zároveň nepoškozovat věřitele - aby dlužník účet nepoužíval k odklání peněz z exekuce,“ vysvětluje Nacher.

Pokud by na účet přišla částka, která by tam nepatřila - například by si tam dlužník nechal poslat peníze z prodeje svého automobilu, doplatil by na to. Sankce by byly odstupňované podle závažnosti porušení pravidel - pokud by například odkloněné peníze vybral, aby na ně exekutor nedosáhl, účet by mu mohl být dočasně zrušen až na 45 dní, zvažují navrhovatelé.

Konec speciálních poplatků

Co se týká poplatku za vedení chráněného účtu, platil by ho povinný a strhával z nezabavitelné částky. Měl by odpovídat poplatku za vedení běžného účtu v dané bance. Dnes se na vedení účtu, který je pod exekucí, mohou u některých bank vztahovat speciální poplatky. Například ČSOB chce za vedení exekurovaného účtu 250 korun, Fio banka si zase strhne z dlužníkovy účtu 250 korun za dotaz exekutora, který zjišťuje, zda u ní má dotyčný účet. Některé banky účtují stejně jako za vedení běžného účtu, což někdy znamená i nulu.

Příznivcem chráněného účtu je advokát Petr Němec, autor projektu „exekutormasmulu.cz“, který se specializuje na vysekávání exekurovaných klientů z protiprávních exekucí: „Je to důležitý prostředek, jak zachovat lidi v exekuci funkční. Dnes se sice každý dlužník může právně bránit, když mu exekutor na účtu zablokuje i nezabavitelné minimum, ale nedělají to, protože o tom ani nevědí,“ říká.

To potvrzuje i liberecký exekutor Petr Polanský. „Když dlužník podá návrh na částečné zastavení exekuce ve výši prostředků, které plynou na zablokovaný účet ze mzdy, tak to exekutoři respektují. Podávají je ale málo,“ vysvětluje. Jeho úřad podle něj blokovanou nezabavitelnou částku uvolní v řádu dní.

Politici se na novele shodují

Na tom, že by chráněný účet měl vzniknout, je podle Nacher široká politická shoda. „I přes některé z našeho pohledu nedokonalosti by to mělo projít, směr je správný, pomůže to spoustě lidí, kteří zůstávají naprosto bez prostředků,“ říká

k tomu opoziční poslanec Lukáš Kolářik (Piráti), člen sněmovního podvýboru pro exekuce pod Ústavně právním výborem. Tam se má v září, až začne opět zasedat Sněmovna, návrh projednat.

Aktuálně je ve Sněmovně takzvaná velká novela OSŘ, která zavádí revoluci v exekucích, ale chráněný účet vůbec neřeší. Navíc na ni není politická shoda, a tak není jasné, zda nespadne pod stůl, a nemělo by tak cenu podávat pozměňovací návrhy, které by do ní chráněné konto doplnily. Proto se poslanci rozhodli pro samostatnou novelu, která bude zahrnovat jen vznik chráněného účtu, bude tak mít ve Sněmovně volnější cestu. „Chceme, aby to do konce roku začalo fungovat,“ dodává Nacher. Očekává se, že s nastupující recesí přibude i exekucí, a chráněný účet by tak pomohl zbrzdřit propad nových i starých dlužníků do dluhových pastí.

783 tis.
osob bylo k 22. únoru v exekuci.

PŘEDPL MF DN

NA CELÉ 3 MĚSÍČ

Cena od 315 Kč

Objednávejte na 225 555 522 nebo na
Nabídka platí do 31. 8. 2020 pro celoty